

MARKKU AF HEURLIN

VIELÄ PPK:N MIETINNÖSTÄ

Unto Vesa ei perinpohjaisessa artikkelissaan¹ *Parlamentaarisen puolustuskomitean mietinnöstä* maininnut sen eräästä kohdasta. Tietääkseni siihen ei ole muuallakaan kiinnitetty huomiota, eikä keskusteltu itse komitean piirissä.

Sivulta 23 luvusta »Ahvenanmaata koskevat sopimukset» nimittäin löytyvät lauseet: »... Ahvenanmaan koskemattomuus saattaisi kriisitilanteessa joutua vaaranalaiseksi. Suomi on kaikissa tilanteissa vastuussa tämän maakuntansa väestön turvallisuudesta ja *alueen koskemattomuuden säilymisestä*. Edellä mainitussa vuoden 1921 sopimuksessa Suomi velvoitetaan *ryhtymään*

tarpeellisiin toimiin hyökkääjän pysäyttämiseksi ja torjumiseksi siinä tapauksessa, että alueen puolueettomuus joutuisi vaaraan. Vuoden 1940² sopimuksessa maamme on *mm.* sitoutunut olemaan asettamatta Ahvenanmaan saaria muiden valtioiden aseellisten voimien käytettäväksi. Yya-sopimuksen *ehdoton puolustusvelvoite* koskee koko valtakunnan aluetta, siis myös Ahvenanmaata. Näiden velvoitusten valossa Suomi valmistautuu huolehtimaan Ahvenanmaan turvallisuudesta.» (Kursivointi minun).

Asiayhteydestä ei voi tulla muuhun johtopäätökseen, kuin että Suomen tulee asettaa — ainakin kriisitilanteessa — asevoimiaan Ahvenanmaan alueelle, mikä on demilitarisointiperiaatteen vastaista. Virallisesti kohta selitettäneen siten, että Turun saaristoon asetetaan joukkoja, joita tarpeen vaatiessa voidaan käyttää Ahvenanmaan puolustamiseen. On kuitenkin pantava merkille, että tällainen puolustusfunktion on »huomattu» vasta viime vuosina, ja että puolustusvoimat/armeija näin omii itselleen tehtäviä *poliittisen päätöksenteon ohitse*. Periaate on arveluttava, oltakoon itse puolustusfunktiosta sitten mitä mieltä tahansa.

»Militaristinen latteus» lienee lievä ilmaisu kuvaamaan komitean demilitarisointikäsitystä. Minusta se pudottaa paljon pohjaa pois itse demilitarisoinnilta. Ulospäin PPK tuntuu kommunikoivan. Tottakai Suomi säilyttää Ahvenanmaan demilitarisoituna — sikäli kuin ei remilitarisoi sitä.

LÄHDEVIITTEET

¹ Unto Vesa: Militaristisia latteuksia eli sotilaallisia sovinnaisuuksia, *Politiikka* 4, 1971, 343—355.

² Suomen ja Neuvostoliiton välillä solmitun sopimuksen 1 artikla kuuluu kokonaisuudessaan: »Suomi sitoutuu demilitarisoimaan Ahvenanmaan saaret, olemaan linnoittamatta niitä sekä olemaan asettamatta niitä muiden valtioiden aseellisten voimien käytettäväksi. Tämä merkitsee myöskin, ettei Suomi eivätkä muutkaan valtiot saa Ahvenanmaan saarten vyöhykkeellä ylläpitää tai sinne rakentaa mitään sotilas- tai laivastorakennusta tai -tukikohtaa, mitään sotilasilmalaurakennusta tai -tukikohtaa eikä mitään muuta sotilastarkoituksiin käytettävää laitetta, ja että saarilla olevat tykkiperustat on hävitettävä.» Asetuskokoelmien sopimussarja, 1940, N:o 24.